Athbhreithniú agus Athfhorbairt ar Churaclam na Bunscoile

Teimpléad aighneachta scríofa d'eagraíochtaí, do ghrúpaí agus do dhaoine aonair ar mian leo freagra a thabhairt ar an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile*

Cuirtear an teimpléad seo ar fáil mar chabhair duit (agus dod' chomhghleacaithe/eagraíocht) chun aighneacht scríofa a chur le chéile mar fhreagairt ar an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile*. Le do thoil, seol do fhreagairt chomhlíonta chuig PCRRsubmissions@ncca.ie

Sonraí aonair

Ainm	Dónall Ó Cnáimhsí
Dáta	18/12/2020
Ríomhphost	

Sonraí na heagraíochta

Ainm	Dónall Ó Cnáimhsí
Post	Oifigeach Pleanála Teanga
Eagraíocht	Comhar chumann Forbartha Ghaoth Dobhair
Dáta	18/12/2020
Ríomhphost	

Foilseoidh an CNCM na haighneachtaí scríofa a chuirtear chucu le linn an chomhairliúcháin. Beidh ainm an duine / an údair / na heagraíochta luaite san aighneacht. An dtoileann tú an aighneacht seo a bheith foilsithe ar líne?

Toilím [x] **Ní thoilím** [ ]

Tabhair roinnt eolas cúlra faoi d'eagraíocht (más cuí)

Is ea Comhar Chumann Forbartha Ghaoth Dobhair an cheann eagraíocht aitheanta le comhordú a dhéanamh ar an phróiseas pleanála teanga san Iarthuaiscirt.

Cuimsíonn an chuid eile den teimpléad dhá roinn. Iarrtar ort i Roinn 1 do thuairimí ginearálta agus do mheas a thabhairt ar an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile.* Is é struchtúr Roinn 2 ná na sé príomhtheachtaireachtaí a bhaineann leis an dréachtchreat. Déantar achoimre ar gach teachtaireacht mar thaca leis an obair ar an bhfreagairt.

Roinn 1

Tabhair cuntas ginearálta, le do thoil, ar do fhreagairt ar an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile.*

Príomhinniúlachtaí
Sna príomhinniúlachtaí an leor 'CUMARSÁID A DHÉANAMH AGUS TEANGA A ÚSÁID' - nach fearr 'A BHEITH DÁTHEANGACH' nó leibhéal faoi leith ar an bhFráma Tagartha Comónta Eorpach do na Teangacha a bheith bainte amach do T1 agus T2 in ionad príomhinniúlacht atá róghinearálta agus a bheadh deacair le tomhais mar sin?
Ba chóir inniúlachtaí teanga a bheith ann mar gheall ar thiomantas an rialtais nios mó statseibhíseach le Gaeilge a cheapadh agus an brú mór aistritheoirí a aimsiu san AE, agus an gá le múinteoirí le hardchaighdeán Gaeilge a chur ar fáil amach anseo do réimse na Gaelscolaíochta atá ag fás

Líon uaireanta do mhúineadh na Gaeilge agus do mhúineadh an Bhéarla
Cén fáth nach raibh rogha sa líon uaireanta a mholtar sna cáipéisí chomhairliúcháin d'fhoghlaim na Gaeilge agus an Bhéarla leis an status quo a choinneáil (i. 5.30 uair sa tseachtain sna naíonáin agus 7.30 uair ó rang a 1 go dtí a 6)? B'fhearr an status quo mar gheall ar na fadhbanna a bhaineann leis na roghanna sa cháipéis chomhairliúcháin.

Scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge
Ní dhéantar tagairt / nasc sásúil leis an bpolasaí oideachais Gaeltachta agus tá cuma ar an scéal nár tugadh riachtanais na scoileanna Gaeltachta nó na gaelscoileanna san áireamh sa cháipéis chomhairliúcháin
Níl cuma ar an scéal go dtógtar scoileanna a fheidhmíonn trí mheán na Gaeilge san áireamh sa líon uaireanta molta do mhúineadh T1 agus T2 sa cháipéis chomhairliúcháin. An dóigh leis an CNCM go bhfuil a mhalairt de chéard atá ag tarlúint i scoil a fheidhmíonn trí mheán an Bhéarla maith go leor mar mholadh agus an ndearnadh aon taighde leis seo a chruthú?

Roinn 2

Gníomhaíocht agus solúbthacht i scoileanna

Maidir leis an gcuraclam athfhorbartha, molann an Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile:

- Gur le gach páiste é.
- Go n-aithneoidh sé gairmiúlacht agus gníomhú mhúinteoirí agus phríomhoidí agus iad ag cur an curaclam i bhfeidhm i gcomhthéacs a scoile féin.
- Go gcuirfidh sé breis solúbthachta ar fáil do scoileanna maidir le pleanáil agus socruithe amchláir chun deiseanna agus tosaíochtaí a aithint agus freagairt dóibhsan.

- Go ndéanfaidh sé naisc idir chomhthéacsanna éagsúla sa chóras oideachais.
- Go gcuirfidh sé breis deiseanna ar fáil le haghaidh solúbthacht agus rogha i bhfoghlaim páistí.

Tugann an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile* rianú ar theachtaireachtaí tábhachtacha i leith gníomhaíocht agus solúbthacht i scoileanna. Tabhair, le do thoil, do aiseooas ginearálta maidir leis an bpríomhtheachtaireacht seo.

- Caithfear a bheith cúramach leis an solúbthacht a tugtar in aon athrú ar Churaclam na Bunscoile nach ndéanfaidh sé dochair do dheiseanna daltaí an Ghaeilge a fhoghlaim amach anseo. Mar shampla, má ghlactar le rogha 1 sna roghanna leagtar amach ag an CNCM sa cháipéis comhairliúcháin do scoileanna ar an líon ama a cuirtear ar fáil do mhúineadh teangacha, d’fheadfadh scoil roghnú an líon ama do mhúineadh na Gaeilge a laghdú go suntasach agus dochair a dhéanamh d’fhoghlaim na teanga dá bharr. Molann muid, mar sin, nár chóir dul leis an rogha seo

Ba chóir aon athrú ar mhúineadh na Gaeilge a cheangal le Polasaí don Ghaeilge sa Chóras Oideachais ón Réamhscoil go dtí an 3ú Leibhéal (mar atá luaite sa chlár Rialtais anois)

Naisc idir réamhscoileanna, bunscoileanna agus iarbhunscoileanna

Maidir leis an gcuraclam athfhorbartha, molann an Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile:

- Go leagfaidh sé amach fís soiléir d'fhoghlaim páistí thar ocht mbliana den bhunscoil.
- Go ndéanfaidh sé naisc le heispéiris foghlama a sholáthraítear trí théamaí *Aistear: Creatchuraclam na Luath-Óige* agus go ndéanfaidh sé ceangal leis na hábhair, príomhscileanna agus ráitis foghlama sa *Chreat don tSraith Shóisearach*
- Go dtacóidh sé le haistrithe oideachasúla trí naisc a dhéanamh lena bhfoghlaimíonn páistí agus a modhanna foghlama sa bhaile, sa réamhscoil agus san iarbhunscoil

Tugann an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile* rianú ar theachtaireachtaí tábhachtacha i leith naisc idir réamhscoileanna, bunscoileanna agus iarbhunscoileanna. Tabhair, le do thoil, do aiseolas ginearálta maidir leis an bpríomhtheachtaireacht.

- Ba chóir an Fráma Tagartha Comónta Eorpach do na Teangacha a úsáid mar mhodh measúnú don Ghaeilge leis an bhfoghlaim sa bhunscoil a cheangal leis an iarbhunscoil agus an réamhscoil
- Ba chóir aon athrú ar mhúineadh na Gaeilge a cheangal le Polasaí don Ghaeilge sa Chóras Oideachais ón Réamhscoil go dtí an 3ú Leibhéal (mar atá luaite sa chlár Rialtais anois)
-

Tosaíochtaí foghlama do pháistí ag teacht chun cinn

Maidir leis an gcuraclam athfhorbartha, molann an Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile:

- Go neadóidh sé seacht bpríomhinniúlachtaí trasna torthaí foghlama páistí ó Naíonáin Shóisearacha go Rang a Sé.
- Go ndíreoidh sé ar scileanna agus eolas páistí a fhorbairt mar aon le méin, luachanna agus dearcthaí. Is leathan iad na Torthaí Foghlama agus na Príomhinniúlachtaí chun cur síos ar an tuiscint níos leithne seo ar an bhfoghlaim.
- Go dtreiseoidh sé an bhéim ar réimsí atá ann cheana amhail Corpoideachas agus OSPS (Folláine) agus foghlaim dhigiteach, agus molann réimsí nua amhail Teangacha Iasachta Nua-aimseartha, Teicneolaíocht, Oideachas faoi Reiligiúin agus Chreidimh (ORC) agus Eitic, mar aon le hOideachas Ealaíon níos leithne.

Tugann an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile* rianú ar theachtaireachtaí tábhachtacha i leith tosaíochtaí foghlama do pháistí ag teacht chun cinn. Tabhair, le do thoil, do aiseolas ginearálta maidir leis an bpríomhtheachtaireacht.

- **Sna príomhinniúlachtaí an leor 'CUMARSÁID A DHÉANAMH AGUS TEANGA A ÚSÁID' - nach fearr 'A BHEITH DÁTHEANGACH' nó leibhéal faoi leith ar an bhFráma Tagartha Comónta Eorpach do na Teangacha a bheith bainte amach do T1 agus T2 in ionad príomhinniúlacht atá róghinearálta agus a bheadh deacair le tomhais mar sin?**
- **Níl páistí ag sroichint leibhéal líofacht sa Ghaeilge i roinnt mhaith scoileanna a fheidhmíonn trí mheán an Bhéarla faoi láthair. Nach bhfuil fadhbanna le sárú anseo roimh an tríú teanga a chur sa churaclaim**

D'fhéadfaí an Ghaeilge a úsáid leis na príomhinniúlachtaí luaite ar leathanach 7 a láidriú i ngach mór gach inniúlacht luaite

Struchtúr agus cur i láthair an churaclaim á athrú

Maidir leis an gcuraclam athfhorbartha, molann an Dréachtchreat Curaclaim Bunscoile:

- Go mbeidh sé leathan agus cothrom ina aidhmeanna agus ábhar.
- Go mbeidh sé leagtha amach i gcúig réimse leathan curaclaim:
    - Teanga
    - Oideachas Matamaitice, Eolaíochta agus Teicneolaíochta
    - Folláine
    - Oideachas Sóisialta is Imshaoil
    - Oideachas Ealaíon

(Ag teacht leis na cúig réimse thuas, déanann pátrún scoile Clár Pátrúin a fhorbairt chun cur le forbairt iomlán an pháiste, agus dearcadh reiligiúnach agus/nó eiticiúil ar leith á cur san áireamh. Mar thoradh ar an bpróiseas seo, bíonn an clár mar bhonn agus taca do shainspiorad na scoile. Tá na réimsí seo nasctha le téamaí Aistear agus le saothar in ábhair sa tSraith Shóisearach.)

- Go soláthróidh sé eispéireas foghlama comhtháite, bunaithe ar réimsí curaclaim i gCéimeanna 1 agus 2 (Naíonáin Shóisearacha – Rang 2) agus bunaithe ar ábhair i gCéimeanna 3 agus 4 (Rang 3 – Rang 6).
- Go n-úsáidfidh sé torthaí foghlama leathana chun cur síos ar an bhfoghlaim agus ar an bhforbairt a mbeifí ag súil leis i bpáistí.
- Go gcuimseoidh sé an Curaclam Teanga Bunscoile nua.
- Go mbeidh ábhair tacaíochta agus eiseamláirí d'fhoghlaim páistí ar fáil leis.

Tugann an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile* rianú ar theachtaireachtaí tábhachtacha i leith struchtúr agus cur i láthair an churaclaim á athrú. Tabhair, le do thoil, do aiseolas ginearálta maidir leis an bpríomhtheachtaireacht. **B'fhearr an líon uaireanta reatha a choinneáil do mhúineadh na Gaeilge. Tá fadhbanna agus impleachtaí a bhaineann leis an 3 rogha sa cháipéis chomhairliúcháin**

Ag tacú le raon modhanna agus straitéisí teagaisc le measúnú atá lárnach san teagasc agus foghlaim

Maidir leis an gcuraclam athfhorbartha, molann an Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile:

- Go gcuirfidh sé teagasc, foghlaim agus measúnú den chéad scoth chun cinn.
- Go mbeidh an tuiscint ann ar mheasúnú mar ghné riachtanach, ríthábhachtach den teagasc agus den bhfoghlaim.
- Go n-aibhseoidh sé tábhacht bhreithiúnas ghairmiúil mhúinteoirí agus iad ag tacú le dul chun cinn i bhfoghlaim páistí.
- Go spreagfaidh sé múinteoirí chun naisc shuntasacha a dhéanamh le hábhair suime páistí mar aon lena n-eispéiris.
- Go n-aithneoidh sé an tábhacht a bhaineann le gaolta d'ardchaighdeán agus an tionchar a bhíonn acu ar fhoghlaim páistí.

Tugann an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile* rianú ar theachtaireachtaí tábhachtacha i leith tacú le raon modhanna agus straitéisí teagaisc le measúnú atá lárnach san teagasc agus foghlaim. Tabhair, le do thoil, do aiseolas ginearálta maidir leis an bpríomhtheachtaireacht.

- Tá deis sa rannóg 'Teagaisc agus Foghlaim' ó leathanach 20 agus sa rannóg 'Measúnú' ó leathanach 23 an buntáiste den fhéidearthacht leis an gCreat Eorpach d'Fhoghlaim Teangacha a úsáid sna bunscoileanna i gcomhthéacs múineadh na Gaeilge

De réir aiseolais faighte againn ó mhúinteoirí, ní dóigh leo gur féidir an líon ama reatha do mhúineadh na Gaeilge nó múineadh an Bhéarla a laghdú

Ag cur le buanna agus láidreachtaí churaclam 1999

Chuir curaclam 1999 le roinnt mhaith buanna, iad seo a leanas san áireamh:

- Mhéadaigh sé ar úsáid mhodheolaíochtaí gníomhacha san teagasc agus san fhoghlaim.
- Rinné sé foghlaim páistí níos taitneamhaí.
- Tháinig feabhas ar leibhéil ghnóthachtála sa léitheoireacht, sa mhatamaitic agus san eolaíocht, de réir mheasúnú náisiúnta agus idirnáisiúnta.

Díreoidh an curaclam athfhorbartha ar na cuspóirí seo:

- Réiteach a fháil ar ró-ualach curaclaim sa bhunscoil.

- Athbhreithniú a dhéanamh ar straitéisí, ar thionscnaimh agus ar chláracha, agus tosaíochtaí foghlama do pháistí a shoiléiriú.
- Nasc a dhéanamh le *Aistear: an Creatchuraclam Luath-Óige* agus *Creat don tSraith Shóisearach.*

Tugann an *Dréachtchreat Curaclaim na Bunscoile* rianú ar theachtaireachtaí tábhachtacha i leith na buanna agus láidreachtaí churaclam 1999, agus lena chois, ag aithint agus ag freagairt do dushláin, riachtanais agus tosaíochtaí. Tabhair, le do thoil, do aiseolas ginearálta maidir leis an bpríomhtheachtaireacht.

- Deirtear sa cháipéis faoin gcomhairliúchán: 'Díreoidh an curaclam athfhorbartha ar na cuspóirí seo: Réiteach a fháil ar ró-ualach curaclaim sa bhunscoil'. Conas gur féidir seo a bhaint amach nuair atá an tríú teanga molta don churaclaim sa bhunscoil ó rang a 3 ar aghaidh
- Níl páistí ag sroichint leibhéal líofacht sa Ghaeilge i roinnt mhaith scoileanna a fheidhmíonn trí mheán an Bhéarla faoi láthair. Nach bhfuil fadhbanna le sárú anseo roimh an tríú teanga a chur sa churaclaim?
- Ba chóir an Fráma Tagartha Comónta Eorpach do na Teangacha a úsáid mar mhodh measúnú don Ghaeilge leis an bhfoghlaim sa bhunscoil a cheangal leis an iarbhunscoil agus an réamhscoil
- Ba chóir gach iarracht a dhéanamh sa churaclaim meas agus bród a chothú sna paistí ina bhféiniúlacht uathúil Éireannach.

Ráiteas Príobháideachais

Tá lánmheas ag an CNCM ar do cheart chun príobháideachta. Aon fháisnéis phearsanta a chuireann tú ar fáil don CNCM, cosnófar é le sárchaighdeáin slándála agus rúndachta, go beacht de réir na nAchtanna um Chosaint Sonraí. Má tá tuilleadh eolas uait maidir le cosaint sonraí, cliceáil anseo https://www.ncca.ie/ga/ráiteas-príobháideachais , nó is féidir teagmháil a dhéanamh le hOifigeach Chosaint Sonraí na CNCM ag dpo@ncca.ie

Go raibh maith agat.